

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelősszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 240 Lei, fél évre 120 Lei, egyes szám 10 Lei.

Szerkesztőség: Satu-Mare (Szatmár) Református lelkészi hivatal, a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea (Nagyvárad) Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő.

„Vallástanításunk.”

E lap hatodik számában a felülírott címet alatt Nagy V. nagyváradai tanítónőképző-intézeti igazgató felhívja a figyelmét a lelkészeknek és pedagógusoknak vallástanításunk revíziójának új államjogi helyzetünkből folyó szükségességére. Nincs ennél most nagyobb fontosságú megoldandó kérdés. Kíváncsian vártam azért a hozzászólásokat s íme már megjelent a lap 15-ik száma is és még sem lelkész, sem tanító nem szólalt meg ez ügyben. Pedig hány tanító és hitoktató-lelkész fejezte ki már csak előttem is nagyobbára egyöntetű és figyelemreméltó megjegyzését.

Mivel nt. N. V. ur cikkében kifejezi, hogy a középiskolai vallástanításról más alkalommal ír, ennél fogva megmaradok én is az elemi iskolai vallástanítás kérdésénél.

Negyven év óta vagyok hitoktató s megvallo, mindig elégedetlen voltam kerületünk tananyag-beosztásával. Ezt többször kifejeztem a kerület hivatalos lapjában s szakértő körök mindig helyeselték felfogásomat, de azért maradt minden a régi állapotban, hogy miért, azt már nem érdemes tárgyalni.

Ugyanazért én most szeretettel ajánlom, hogy az egyházkerület az elemi iskolai vallástanítási kézikönyvek bírálását felerészben tanítókból, felerészben hitoktató-lelkészekből álló bizottságnak adja ki s ebben lehetőleg minden egyházmegye képviselve legyen.

Az elemi iskolai vallástanítási tananyag beosztására nézve a következőket ajánlom:

Feltétlenül szükség van rá, hogy a kisgyermek-iskolákat ezután felkeressük s olyan helyeken, hol a lelkészek s hitoktatóknak velők foglalkozni idejük nincsen, igen szép eredménnyel munkálkodhatnának ott a lelkész felügyelete alatt a gyülekezetnek vallásbuzgóságban kitűnő felnőtt leányai. Erre a célra pályázat útján alkalmas vezérkönyv volna készíthető. Szabolcska, Pósa stb. gyönyörű vallásos költeményeinek a felhasználásával. Itt és csakis

itt tartom szükségesnek a könnyű és rövid verses imádságokat

Az első osztály tananyagául a kerületi vezérkönyvben* nagyon szépen kidolgozott beszéd- és értelemgyakorlatokat s az ezek alapján betanított könnyű stílusú prózai imádságokat ajánlom. Van itt tananyag szépen: Isten, család, iskola, reggel, estve, étkezés stb. . . . Tanulás előtti és tanulás utáni imádság helyett „munka kezdetén” és „munka után” mondandó imádságokat tanítassunk, mert ezeknek az imádságoknak olyanoknak kell lenni, hogy *azt a növendék egész életén át mondhasssa*. Nem felel meg tehát az ilyen és hasonló kitétel az imádságokban: „Viselj gondot alvó gyermekedre”, „adj csendes éjt szüleimnek”. Ha a hitoktatóknak ilyen és ehhez hasonló szép verses gyermek-imádságok betanítására is van idejük, mindenesetre dicséretreméltó, azonban a kerület által kiadott imádságok betanításának a rovására ez nem történhetik. Ezeket az imádságokat pályázat útján kellene készíttetni s az egész kerületet használatára elkötelezni.

A bibliai történeteket a második és harmadik osztályokba osztanám be, olyan módon, hogy egyetlenegy se ismétlődjen azokból.

A negyedik osztályban *a romániai református egyház történetét* venném fel tananyagul. Nagyon fontos ujjításnak tartom ezt, mert növendékeink 90 százaléka ebből az osztályból hagyja el az iskolát s jó ha az egyház történetét legalább halvány vonásokban megismeri.

A második és harmadik osztálybeli biblia-történetek közül a kánai mennyegzőt, a vakon született meggyógyítását és a samáriai asszonyt kihagynám, de bevinném oda Ruthot, mint a gyermeki ragaszkodásnak mintaképét és ismeretném a bethániai három testvért a testvéri szeretet szempontjából.

Az ötödik és hatodik osztály mindenütt egy tanteremben tanul, még a legnépesebb gyülekezetekben is. Itt tehát egyik évben

* Egy ilyen vezérkönyv újból nyomása szükséges, mert már sok iskolánál nincs meg.

erkölcstant, másik évben ker. egyháztörténet tanítások.

Ha pedig iskoláinkba a hetedik osztály be lesz vezetve, annak én a nehéz „Heidelbergi Káté” helyett „Bibliasmereteket” tanítanék. Erre vonatkozólag szükség lenne egy jó tankönyvre, melyet az erkölcstannal s a ker. egyháztörténettel együtt a középiskolákban is használni lehetne.

Az urvacsora vétele alkalmával mondandó imádságokat a többiekkel együtt minden osztály tankönyvébe benyomatandónak tartom, az apostoli hitformával és a tizparancsolattal együtt. Ez utóbbit nem kivonatossan, hanem egész terjedelmében ajánlom tanítani.

Indokaimat nem hozom fel, mert minden hitoktató rájön arra, mi vezet ezen újításokban. Csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy a második osztálynak azért adok tankönyvet a kezébe, mert azok már nyolc évesek.

Az összes imádságokat annyira tanulják meg a gyermekek, hogy azoknak egész életükben hasznát vegyék, mint a szorzótáblának. Mikor én megkezdtém a gimnáziumi felsőbb osztályos növendékekkel legelőbb a tizparancsolatot mondatni, eleinte egy-egy halvány mosoly jelent meg a növendékek ajkán, mikor ezt mondták: „Ne kívánjad a te feleséged házastársát” stb. Aztán megszokták és buzgón imádkoztak.

Ha az imádságokra nagy súlyt fektetünk, akkor nem fognak találkozni olyan édesanyák, akik azért nem tanítják gyermeköket imádkozni, mert nem tudnak ők maguk sem. B. P.

Egyházi élet.

Egyházmegyei közgyűlés.

A nagybányai református egyházmegye f. hó 10-én tartotta évi közgyűlését Szatmáron, Széll György esperes és Boross Zoltán, hivatali korra legidősebb egyházmegyei tanácsbíró elnökle mellett.

A XC. zsoltár közös elénekzése után Széll György esperes buzgó és főlemelő imában kérte Isten áldását az egybegyűltekre, azután pedig bejelentvén, hogy Csaba Adorján gondnok gyöngékedése miatt nem jelenhet meg a gyűlésen, rövid megnyitó beszédében ismertette az új helyzetet, amely a püspök és főgondnok beiktatásával a kerület vezetésében beállott és rámutatott arra a nagyfontosságú feladatra, amely az iskolák fenntartásával az egyes egyházakra hárul, buzdítván a jelenlevőket az iskolákért való áldozásra.

Az iskoláért kötelességünk mindent megtenni

— mondta a jelenlevők helyéslésétől kísérve. Majd hangsúlyozta a belmissziói munka fontosságát, melyben a lelkészi karra vár a legtöbb munka, de mindenkinek részt kell belőle venni. A vasárnapi iskola fámogatására nyomatékosan hívta fel az egyházak képviselőinek a figyelmét. Majd fájdalmasan emlékezett meg arról a nagy veszteségről, amely az egész romániai magyar református egyházat érte Nagy Károly erdélyi püspöknek az elhunytával, aki égő gyertyához hasonlóan önmagát emésztette föl, miközben mások előtt világolt.

A mindvégig figyelemmel hallgatott megnyitó beszéd elhangzása után Bogdán Lajos e. m. főjegyző olvasta fel az esperesi jelentést az időszaki változásokról, amelyben fájdalommal értesült a közgyűlés Szabó Lajos amaci, Sátor Dávid színérváraljai és Makay Elek szatmárhegyi lelkészek elhunytáról és emlékeket kegyelettel örökítette meg jegyzőkönyvében, míg Bodor Jenő amaci és Bodnár Béla nagytárnai lelkészeket szeretettel üdvözölte új munkakörökben. A más kerületbe távozott Miszti Mihály, volt józsefházai és Kató József szatmárudvari lelkészeket pedig áldáskívánnal bocsátotta el az egyházmegyekebeléből. Ugyancsak meleg rokonszenvvel emlékezett meg az esperesi jelentés Szabó József aranyosmedgyesi lelkész 50 éves lelkipásztori szolgálatáról, aki félszázados működése alatt több rendbeli egyházmegyei tisztséget is viselt és meghajtván előtte az elismerés zászlóját, további életére és működésére is az Isten áldó kegyelmét kérte. Közgyűlés egyhangú lelkesedéssel csatlakozott a jubiláló, érdemes lelkész üdvözléséhez.

A szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvéből megállapítván, hogy Gy. Kovács József ombodi lelkész választotta meg tanácsbírónak, elnökség nevében Széll György esperes üdvözölte szíves szavakkal a megválasztottat, aki az üdvözlést megköszönve, készséggel ajánlotta fel magát a közegyház szolgálatára. Új tisztségében a hitélet mélyítését és a lelkészi szolidaritás erősítését tekinti legfőbb feladatának.

Az egyházkerületi határozatok ismertetése kapcsán megnyugvással hallottuk, hogy a lelkészi 10 %-os nyugdíjárulék levonásával 1.310.000 Lei-en felüli összeg áll a megalakítandó nyugdíjintézetbe fizetendő belépési járulékok fedezésére. Viszont meglepetéssel értesültünk, hogy az erdélyi egyházkerület 10.000 Leit kér munkadíj fejében azért, hogy a nagybányai és bánáti egyházmegyék lelkészeinek állami fizetésekiegészítését és nyugdíjárulékát kezelte.

Az érmelléki egyházmegye átiratára megalakította az egyházfenntartási gyarapítását munkáló propaganda-bizottságot, Gy. Kovács Józsefet,

Kürthy Károlyt, Debreczeni Istvánt, dr Helmeczy Józsefet és dr Nagy Sándort választván meg tagjaiul.

Szomoru kép tárult a közgyűlés elé: a felsőbányai egyház egyre nehezebbé váló helyzete. Ez a gyülekezet még nemrég a legrendezettebb viszonyok között élt és a legvagyonosabbak közé tartozott. Most pedig a legsíralmasabb állapotban van. Földjét az agrárreform végrehajtása során példátlan igazságtalansággal kisajátították és a törvényben biztosított mennyiségből semmit sem adtak meg. Ugy, hogy ma a lelkeseknek és kántornak alig van néhány holdnyi földje. A lélekszám — egy nagy vállalat megszűnése miatt — lepadt, a meglevők — kik a multban nem is szoktak hozzá a teherviseléshez — nem is bírják a megnövekedett terheket. Templomuk roskadozik, kijavítására nincsen erejük. Egyik iskolaépületük eladásához kértek engedélyt, hogy ennek árából fedezzék a renoválás költségeit. A közgyűlés a kérést nem teljesítette, mivel ingatlan eladásához nem járulhat hozzá, hanem elhatározta, hogy úgy az egyházkerület, mint a Magyar Párt útján és minden lehető eszközzel mindent elkövet az egyház sulyos sérelmeinek orvoslására.

Majd öröndetesebb jelenségek üzték el a nyomasztó hangulatot. Halmi, Nagykolcs, Krassó, Avasujváros rendkívüli adókivetéshez kértek és kaptak engedélyt. Mindegyik nagyszögű terhet vállalt magára, különösen az utóbbi, mely 650 ezer Lei-el adóztatja meg magát templomrenoválás, orgonajavítás és harangbeszerzés céljára.

Ismét gyülekezeti belső bajok, lelkes és presbyteriumok közötti ellentétek töltik el aggodalommal a lelkünket, viszont az idők jele, hogy a halmi-i presbyterium fegyelmezni akarja magát, habár csak az első lépést teszi meg ebben: a gyűlések látogatására kötelezve tagjait.

Az új tanítók közül hárman tettek esküt: Borbély Sándor avasujvárosi, Rác Béla tamásváraljai és Szászné Szabó Viola nagybányai tanítók. Széll György esperes melegen köszönti őket, kívánva, hogy munkájuk után találjanak erkölcsi és anyagi jutalmat.

Az egyházkerület belmissziói határozatainak végrehajtásaként megalakította a közgyűlés a belmissziói bizottságot Kürthy Károly, Debreczeni István, Sárközi Lajos, Szaplonczay Bertalan és Visky Ferenc lelkészekből.

A szigeti lyceum feletti felügyeletet a kerület határozatára átvette az egyházmegye, úgyis mint a máramarosugocsi egyházmegye jogutóda és a felügyelet gyakorlására, valamint a lyceum és a szigeti egyház közötti vagyoni és jogviszony rendezésére igazgatótanácsot szervezett, melybe az esperesen, mint elnökön kívül 3 tagot delegált.

A Miszti Mihály eltávozásával megürült számvevőszéki tagságra Visky Ferenc egri, tanügyi bizottsági tagul pedig Kolozs Vince vámfalui lelkészt választotta meg a közgyűlés.

A számvevőszék jelentése, alapítólevelek és díjlevelek jóváhagyása és több apróbb ügy elintézése képezték még a hatalmas tárgysorozat anyagát, melynek letárgyalása a lehető leggyorsabb menetben is — rövid déli szünet után — késő délutánig tartott, midőn megkezdődött a bíróság ülése. Az ide felvett szintén — sajnos — nagyszámu ügyet el sem tudta végezni a késő estig ülésezett bíróság, úgy, hogy több panasz és fegyelmi ügy időszaki tanács elébe kerül.

Iskola.

A Wesselényi-kollégium jövő évi működése.

A közoktatásügyi Miniszter ur folyó évi május hó 19-én kelt 51354. számu rendeletével visszaadta a zilahai református Wesselényi-kollégiumnak ezelőtt 3 évvel felfüggesztett nyilvánossági jogát s így az ősi, 300 éves iskola az 1926—1927. tanévben mint nyilvános jellegű főgimnázium fog működni. Az új kormány e nagyjelentőségű intézkedése következtében az intézet tanárkara a lelkekre nehezedett nyomasztó érzéstől megszabadulva fokozott munkakedvvel fog megfelelni a tanítás és nevelés magasztos feladatainak s viszont az ifjuság tanulási kedvét növeli az megnyugtató tudat, hogy a tanév végén nem idegen bizottság tagjai, hanem saját tanárai fogják vizsgáztatni.

A kollégium nyolc osztályu főgimnáziumába és a vele kapcsolatos internátusba és konviktusba fölvehetők — felekezetre való különbség nélkül — mindazon tanulók, akik magyar anyanyelvűek. A zsidó vallásuak azonban mindaddig, amíg ennek a kérdésnek a közel jövőben, valószínűleg már a jövő hónapban várható, kedvező elintézése bekövetkezik, csak a közoktatásügyi Miniszter ur engedélyével iratkozhatnak be. Minden, bármilyen vallásu tanuló csak kellően fölszerelt kérvény alapján vehető föl a főgimnáziumba. Keresztyén vallásuak a kollégium igazgatóságához, a zsidó vallásuak a Miniszter urhoz címezik kérvényeiket. E felvételi kérvények a lehetőség szerint augusztus 20-ig nyújtandók be az igazgatóságához.

A fölvételre jelentkezni lehet ajánlott levél útján is. Az I. osztályba fölvehetők a szeptember 15-én 10-ik életévüket betöltött bármilyen vallásu magyar anyanyelvű fiúk, akik az elemi iskola IV. osztályát sikerrel elvégezték. Az I. osztályba lépők fölvételi kéréséhez mellékelendők: a román állampolgárságot igazoló irat, az elemi iskola utolsó évi (a tanfelügyelő aláírásával és pecsétjével ellátott) bizonyítványa, az állami szűletési anyakönyvi kivonat s az újraoltási bizonyítvány. Az V. osztályban fölvehetők azok a magyar anyanyelvű tanulók, akik június vagy szeptember hónapban akár a Wesselényi-kollégiumban, akár más intézetnél sikerrel tették le az V. osztályba lépők részére előírt felvételi vizsgálatot. A II—IV. és VI.—VIII. osztályt sikerrel végezték.

Az újan jövő tanulóknak kérésükhöz mellékelniök kell az előző évi bizonyítványokat, iskolai anya-

könyvi lap-másolatokat s az I. osztályosok számára megállapított okmányokat. Ha az új tanuló valamelyik osztályban nem tanult magyar nyelvet, ebből a tárgyból szeptember folyamán külföldi vizsgálatot tesz. Az eddig is a zilahi intézetben járt tanulóknak a jelentkezéskor a román állampolgárságot igazoló iraton kívül csak az iskolai év végén kapott Értesítőt kell bemutatniuk a szülők aláírásával ellátva.

Díjak: a) A beiratkozási díj 100 lei. b) A tandíj az I—IV. osztályban 2500, az V—VIII. osztályban 3500 lei. c) Az internátusi díj 1800, használati díj 200 lei d) A konviktusi díj 8000, használati díj 100 lei. A konviktusi díj ellátás költségeit piaci áron számított terményekkel is lehet fizetni. Akik bárminő kedvezményért folyamodnak, ezirányu külön kérvényüket okvetlen adják be augusztus hó 31-ig. A folyamodók mellékeljék a kérvényükhöz a szülők vagyoni helyzetét feltüntető adókönyvi kivonatot és szegénységi bizonyítványt. A bennlakó tanulóknak ágyneműt maguknak kell hozniuk és evőeszközökkel is tartoznak magukat ellátni.

A részletes Tájékoztatót augusztus hó első felében fogja szétküldeni a kollégium igazgatósága.

Beiratkozások a nyilolánossági joggal működő nagyváradi református leány-közép (polgari) iskolában szeptember 5—8. napjain tartanak I. osztályos, vagy idegen iskolából jövő tanulóknak iskolai-, születési- és újraoltási bizonyítványt kell benyújtani. Felvételi és javító vizsgálatok szeptember 10—15. között lesznek. Évmegnyitó szept. 26-án lesz; a tanítás szeptember 27-én kezdődik. Beiratási díj 250 Lei; tandíj egész évre 1500 Lei, mely utóbbi indokolt esetben havonként is fizethető. — Ez intézettel kapcsolatos és vele egy épületben levő

Református Leány-Internátusba felvételnek bármely középiskolát látogató növendékek felekezetre való tekintet nélkül. Ellátási díj havonként: készpénz: 1100 lei; természetben: 10 kg. kenyérliszt, 5 kg. 0-ás liszt, 1 kg. zsír, 5 kg. burgonya. A természetbeni járandóságok piaci ár szerint készpénzzel megválthatók. Felvételért a nagyváradi református internátus igazgatóságához kell folyamodni augusztus 31-ig. A kérvényhez csatolandó keresztlevele és a szülők vagyoni állapotát igazoló lelkeszi ajánló levél.

Előzetes iskolai értesítés. A szatmári ref. felső leány és kereskedelmi iskolába felvehető felekezeti különbség nélkül azok a tanulók, akiknek szülei magukat magyaroknak vallják. Minden első osztályos tanuló köteles a jelentkezéskor születési anyakönyvi kivonatot, újraoltási bizonyítványt és iskolai bizonyítványt bemutatni. Az első osztályba nem vehetők fel, akik 10 évesnél fiatalabbak vagy 13 évesnél idősebbek. A beírás szeptember 10-ig történik délelőtt 9—12 óráig. A beírás díja 150 Lei. A tandíj az alsó négy osztályban 2000 Lei, a felső kereskedelmi osztályokban 3000 Lei. Szegénysorsu, jól tanuló

növendékek folyamodhatnak tandíjengedményért. Az iskolai díjak két részletben fizetendő: az első félévi díj a beiratáskor, a második félévi február 1-ig. Kiváratra a díjak negyedévenként is fizethetők. A javító vizsgálat ideje szept. 15. A vizsgálat írásbeli és szóbeli részből áll. Díja 150 lei. Minden tanuló köteles egyenruhát, számot és egyen-saphát viselni. A személyazonossági igazolvány céljára a beírás alkalmával fényképet kell beadni; ilyen igazolvány minden tanulóra kötelező. A vidéki tanulók részére kipróbált jó koszhelyek vannak feljegyezve; közeli közsághen lakók vonaton is bejárhatnak, az igazgató és tanári kar a kintlakó növendékek lakásviszonyait ellenőrzi. Bárminemű felvilágosítást írásban vagy szóban készséggel ad az Igazgatóság.

Egyházi hírek

A Református Árvaházi Képes Naptár

rendelési iveri néhány kivételével visszaérkeztek a kiadóhivatalba. A Naptár, amelynek eladási árából a nyomdai költségeken felül megmaradó összeg az árvák ellátására fordítatik, csak annyi példányban kerül ki a sajtó alól, amennyit a lelkeszi hivatalok megrendeltek. Ha tehát valamelyik lelkeszi hivatal úgy véli, hogy a megrendelt példányszámoknál többet is el tud helyezni a hivek között, az utánrendelést e hó végéig beküldheti, mert szeptember első hetében a nyomás megkezdődik. Az építő-rész első cikkét maga Sulyok István püspök ur írja; világi vezérferfiaink közül a Naptár munkatársai sorában ott találjuk Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnokot, dr. Thúry Kálmán egyházkerületi ügyészt, a lelkeszi kar kiváló írói pedig valamennyien ott lesznek. A Naptár hozza a püspök és főgondnok ur arcképét, néhány időszerű képet; külső kiállítására pedig minden igényeknek meg fog felelni, arra nézve biztosíték Béres Károly presbyterünk jeles nyomdája. — Végtelen csodálkozunk, hogy még mindig van oly lelkeszi hivatal, ahonnet nem kaptuk meg az egyházkerületi Névtár számára szükséges adatokat, a kibocsátott ívet még nem küldte vissza. Kérésünket ez uton is megismételjük. — A Kiadóhivatal.

A Ref. Árvaház megüresedett helyeire felvételért folyamodók kérvényeiket f. évi augusztus 28-ig adják be az olasz-i lelkeszi hivatalba. Folyamodhatnak 7 évet betöltött, de 12 évet még túl nem haladott fiu-árvák, akik folyamodványaik mellé születési, kereszteleési, orvosi bizonyítványt, valamint szülők halálesetéről szóló anyakönyvi kivonatot és lelkeszi ajánlólevelet csatoljanak mely utóbbi az árva családi körülményeit és vagyoni állapotát is ismertesse.

A margittai templom felavatása. Lélekemelő vallásos kulturális ünnepség folyt le július 18-án vasárnap Margittán a református egyházközség-nél. Az ünnepségen az egész Margitta közönsége felekezeti különbség nélkül résztvett. Felavatták az újonnan renovált templomot. Az ünnepségre leutaztak: Sulyok István püspök, Csernák Béla egyházkerületi főjegyző, Tarnóczy Lajos bihari, Végh József érmelléki esperesek és a környék összes lelkészei. Sulyok István püspököt megérkezésekor az egyházak és község hivatalos képviselői fogadták. Virágokkal feldíszített kocsi-sor élén lovasbandérium haladt s így vonult be a püspök a községbe. A templomavatáson Sulyok István püspök imádkozott s utána Csernák Béla főjegyző prédikált. Balogh Ferenc helybeli lelkész a régi nagymultu templom történetét ismertetette. Végül Végh József esperes imádkozott és megáldotta a gyülekezetet. A templomszentelés után a püspök fogadta a hatóságok és egyházak üdvözléseit. Délután vallásos ünnepély volt, melyen Tarnóczy Lajos megnyitó beszédet mondott, Egei István imádkozott, Debreczeni László biblia-magyarozatot tartott. Balogh Ferenc bezárta az ünnepélyt, végül Thamassy Géza imádkozott. Közben nagyhatású szavalatok és énekszámok voltak.

Harangavatás Szinéróáralján. Erdősi Sylvester Jánosnak, a nagy reformátornak és biblia-tudósnak szülőközsége: Szinéróáralja július 18-án, lélekemelő ünnepség színhelye volt. Ekkor avatták fel a reformátusok két új harangját, amiket a hívek buzgó áldozatossága öntetett. Az ünnepségen testvéri megértéssel dobbant össze a városka lakosságának szíve faj- és felekezeti különbség nélkül. Ugy a délelőtt, mint a délután zsufolásig megtöltötte a gyülekezet a templomot. Délelőtt a fel-avató tartalmas szép imát Kolos Vince vámfalui lelkész mondotta, míg az ünnepi beszédet Sárközi Lajos szatmárnémeti i lelkész tartotta a Jelenések könyve 22. részének 17. verse alapján a hívó és parancsoló hangról. Délután Barkász Imre pató-házai lelkész imádkozott buzgóságos áhitattal és Debreceni István szatmári lelkész prédikált a zsidókhoz írt levél 13. részének 7. 8. 9. és 16. verseiről, emlékezvén főként Erdősi Sylvester János-ról s az ő életéből vont tanulságokkal búzditván a gyülekezetet áldozatos, szent életre. Mindkét alkalommal dicséretesen szerepelt a helyi férfi és vegyeskar Fábián István karnagy szakavatott vezetése mellett, továbbá igazán művészi élvezetet nyújtott a Bary Zoltán, Gerber Béla és Papolczy Böske zene-triója. Délelőtt Monoky Sándor vámfalui kántor gyönyörű énekszólója keltett óriási hatást, délután pedig a harangbeszerzés történetéből győződünk meg a hívek áldozatkész-

ségéről. A déli bankett családias jellegű volt. A délután rendezett kerti népmulatság, valamint az este előadott szintjátás jelentős hasznót eredményezett a harangakció céljára. Az egész mozgalomban a főérdem Fábián István tanítóé, aki a sokszor kegyeletesen emlegetett elhunyt lelkész munkáját is pótló, fáradhatatlan tevékenységgel vitte diadalra a harangügyet.

Templomra gyűjtő lelkész. Nemes és szép vállalkozásba fogott a vedresábrányi kis gyülekezet lelkes lelképásztora: Füzessy Géza. Gyűjtő körutra indult düledező templomuk részére. Nagyobb gyülekezeteinket keresi föl és különösen azokat, hol a lelkészek személyes ismerősei. Nagy és terhes feladat ez, de ő örömmel végzi. Kicsiny egyházának szegény tagjai a maguk erejéből képtelenek lettek volna felépíteni. Félig már elvégezték a munkát, amikor minden segélyforrás kiapadt és az ő erejük is megfogyatkozott. A munkát félbehagyni nem lehet, nem szabad. Erre határozta el, hogy maga utnak indul. Sokan talán fejcsóválva fogadják e hirt, de a különböző gyülekezetek hívei a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak vállalkozásáról és méltóan honorálják. Ajánljuk őt lelkésztársaink jóindulatu figyelmébe és szívből kívánjuk, hogy koronázza Isten áldással fáradozását.

A nagyszalonfai egyházmegye jul. 6-án tartott rendkívüli közgyűlésén iktatta be új esperesét Kassay Béla tenkei lelkészt és a tisztikar lelkészi tag-jait. A tavaszi gyűlésen ugyanis Böszörmányi Lajos lemondott, mire követte őt minden lelkészi tisztviselő és elhatározták a 10 éves tisztújítást. A világiakra nézve azonban e határozatot nem vitték keresztül. Az új esperes nagyszabású székfoglalójában nagyon szép és korszerű reformeszméket hangoztatott, mint: presbiteri értekezletek, lelkészi és tanítói díjlelvélrevízió, nyugdíjintézet, belmissziós tevékenység, egyházi lelki ébredés stb. A tisztújítási elv előzetes kimondása után, ezuttal 10 esztendőre megválasztott tisztikar: Kassay Béla esperes, Arday Aladár gyantai lelkész főjegyző, Kun Zoltán pankotai lelkész aljegyző, Balogh Mátyás nagyzerendi lelkész, Bokor Sándor belényesi lelkész és Szakács Dénes köröstarékányi lelkész új tanács-bírák a hivatalos eskü letévése után elfoglalták székeiket a zöldsasztal mellett. Közigazgatási pénztáros Kassay helyett Bottyán Pál lett; számvézőszéki elő-adó Arday helyett Juhász András várasfenesi lelkész s végül tanügyi előadó Bottyán helyett Nagy Zoltán gyoroki lelkész. Tanácsbírák lettek a régiekből: Böszörményi Lajos, Fogarassy Bálint és Bottyán Pál. Egyházkerületi képviselőknek megválasztottuk: Böszörményi Lajos és Fogarassy Bálint reides, Bottyán Pál és Bokor Sándor pöttagok lelkészi; Hadházy Kálmán és Mészáros Dániel rendes, Sarkady Dániel és Rácz Gyula pöttagok világi részről. A lelkészi körök újjászervezése kapcsán a belényesi változatlan maradt, vezetője Bokor Sándor; a szalonfaiakból az aradihoz csatoltuk Vadászt és Bélzerindét, ennek a körnek szervezője Kassay Béla; az aradi kettéosztottuk, az arad-ágyai kör egyházai: Ágya, Erdőhegy, Nagyzerend, Feketegyarmat, Bélzerind és Vadász, szervezője: Bottyán Pál; az arad-zarándi: Arad, Szentleányfalva, Gyorok, Pankota, Borosjenő, Csermő és Borosbesbes, szervezője Kun Zoltán.

Hivatalos rész

Református püspöki hivatal Oradea.

1676—1926. szám.

Valamennyi kebelbeli nagytiszteletű esperesi hivatalnak, iskolaszéki elnökségnek és tekintetes elemi iskolai igazgatóságoknak.

A magánoktatási törvény által megkövetelt formájú és szövegű, kétnyelvű elemi iskolai nyomtatványok közül *egyelőre az előmeneteli és mulasztási napló*, továbbá az *anyakönyv* az inspectoratus által is approbáltatván kerületünk iskolái számára. Béres Károly nyomdájában sajtó alatt vannak. Ezen, kizárólag a mi kerületünk iskoláinak szükségletére készülő nyomtatványok használatát midőn *kötelezőleg elrendelem*, egyuttal nyomatékosan felhívom az összes érdekeltet figyelmét arra, hogy másféle, vagy máshol készült nyomtatványok használata, a Népisk. Szerv. és szolg. pragmatika 166. §. i) pontjába ütköző fegyelmi vétség lévén, a jelen rendelkezéstől eltérőkkel szemben fegyelmi eljárás indíttatik. Ezen nyomtatványok kötelező használatának ellenőrzésére, a tanulók számának megfelelő megrendelések az illetékes esperesi hivatalok útján történnek, olyképen, hogy a kebelbeli iskolák megrendeléseinek összegyűjtésére a nagytiszteletű esperesi hivatalokat kérem, jelentéseket várva innen arra nézve, hogy a megrendelést minden kötelezett eszközölte. A mulasztókkal szemben a fegyelmi eljárás hivatalból való megindítására a nagytiszteletű esperes urakat már most felkérem. A megrendeléseket az esperesi hivatalokhoz legkésőbb *augusztus hó 25 ig* tartoznak az iskolák bejelenteni, ahonnan az *összesített megrendelések Béres Károly könyvkiadó hivatalába küldendők*, hivatalomhoz pedig ezzel egyidejűleg a jelentés a megrendelés megtörténtéről legkésőbb *augusztus 29-ig*. Tájékoztatás végett közlöm, hogy az *előmeneteli és mulasztási napló egy példányban vezetendő* s ennek egy-egy ivére nyolc tanuló adatai férnek el, — az *anyakönyv kettő példányban vezetendő* és ennek egy-egy ivén négy tanuló adatai jegyezhetők fel. A nyomtatványok ára ivenként 9 Lei-ben állapított meg.

A fizetés és szállítás egyéb körülményeire Béres Károly kiadó e lapban olvasható tájékoztatása nyújt felvilágosítást.

Atyafiságos szeretettel

Oradea, 1926 augusztus 16.

Sulyok István,
püspök.

Pályázat

a szentjebbi (Biharmegye) ref. kántortanítói állásra

Javadalom: 1. Természetbeni lakás (két szoba konyha, kamara) istálló, szekérszín, baromfi és dísznóól és konyhakert. 2. 24 kat. hold szántó és kaszáló egy tagban. 3. 5 métermázsa buza az egyház magtárából, vagy ennek folyó pénzértéke az egyház pénztárából. 4. 1 köböl rozs vagy ennek folyó pénzértéke. 5. Kézpénz: 334 Lei az egyház pénztárából. 6. 2 kockafa (megfelel 4 méternek) a községi erdőből. 7. Stóla egyhm. megállapítás szerint. A földek fele adóját egyház fizeti. Az állami fizetésekiegészítés folyósítása esetén az 5 q buzafizetést az egyház beszünteti.

Kötelessége az I—VII. oszt. mindennapi és ismétlő iskola vezetése. A kántori teendők végzése. Lelkész akadémiaoztatása esetén templomi szolgálat. Pályázhatnak ref. vallású, megfelelő képesítéssel bíró tanítók, esetleg tanítónők. Az állás f. evi szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázati határidő e hirdetés megjelenésétől számított 2 hét. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalnak Saniob (Szentjobb. Vasutállomás: Bihardíószeg) küldendők.

Egyháztanács.

Pályázat

a monospetri-i ref. előkönyörgő tanítói állásra.

Évi javadalom: 1. Kézpénz 150, egy-százötven lei. 2. 34, harmincnégy kat hold föld haszonélevezete. Tanítói telek mellett 1, egy holdas kert. Templomkert. 3. Tíz (10) köböl rozs. 4. Minden gyermektől egy-egy fél véka szemes tengeri és 5 lei. Gyermekesek átlagos száma 25. 5. Hat darab legelőilletőség. 6. Nyolc köbméter cserfa beszállítva. 7. Stóla. 8. Lakás és kert.

Kötelesség: Előkönyörgői teendők. Éneklés vezetése temetésen, templomban orgonával. 6 osztályu osztatlan vegyes iskola vezetése. Egyházi jegyzőség.

Csak román nosztrifikáló vizsgával bíró férfitanítók pályázhatnak, akik igazolni tudják, hogy katonai kötelezettségüknek eleget tettek.

Pályázati kérvényüket, lelkész által hitelesített oklevélmásolattal szeptember 10-ig a vedresábrányi (Abramul) ref. lelkészi hivatalba kell küldeni.

Monospetri, 1926 augusztus 1.

Egyháztanács.

Pályázat.

Az érendrédi ref. egyházközség eltávozás folytán megüresedett II-ik tanítói állására.

Javadalmazás az egyházkerület által megállapított módozatok szerint államsegély elnyeréséig az egyház által kiszolgáltatott fizetési minimum: 36 000 Lei.

Kötelessége a presbytérium által reábizott osztályok vezetése. Énekkar, ifjúsági egylet szervezése. vezetése.

Pályázóknál államérvényes diploma s elégséges románnyelvtudás megkívántatik. Pályázhatnak tanítónők is, amennyiben dalárda vezetésére képességgel bírnak. Pályázati határidő 1926. szeptember 1. Pályázati kérvények az érendrédi ref. lelkészi hivatalhoz küldendők.

Mihez tartás végett közöljük, hogy községünkben orvos, gyógytár, posta van s a magántanításra is alkalom kínálkozik.

Érendred, 1926 augusztus 15.

Presbytérium.

Pályázati hirdetés.

A Jermata Neagru—feketegyarmati ref. egyház pályázatát hirdeti a kántortanítósággal egybekötött nagyobb vegyesiskolai tanítói állásra.

Fizetése: 1. Kézpénz 175 Lei. 2. Szénaváltás 40 Lei. 3. 750 liter buza. 4. 750 liter aligabona. 5. 20 m³ tűzifa. 6. 60 tanköteles után 60 vékaaligabona. 7. 60 tanköteles után 60 csirke. 8. 60 tanköteles után tandíjpénz 60 Lei. 9. 7¹/₂ kat. hold szántó föld haszonélvezete, aminek adóját az egyház fizeti. 10. 1 kat. hold kényszerbéres föld. 11. Földveteli alapkamata. 12. Természetben lakás és kert. Kántorságért 7¹/₂ hektoliter buza és 2 kat. hold kényszerbéres föld.

Kötelessége: a III—VI. esetleg VII. osztály tanítása, kántori teendők végzése, kánonikus órákon vagy lelkész akadályoztatása esetén istentisztelet végzése.

Pályázhatnak elsősorban, kik nostrificaló vizsgát tettek, másodsorban kiknek vizsgája folyamatban van.

Okmányokkal felszerelt pályázati kérvények a Ref. Lelkészi hivatalhoz küldendők.

Pályázati határidő az „Egyházi és Isk. Szemle” megjelenésétől számított 15 nap.

Előnyben részesülnek azok, kik a román nyelvet birják s dalárda vezetésére képesek.

Jermata Neagru—Feketegyarmat, 1926. év augusztus 9. [U. p. Zerind. Arad m.]

Szücs József,
ref. lelkész, iskolaszéki elnök.

Pályázat.

Az örvendi ref. egyház pályázatát hirdeti a tanítónői állásra. Fizetése: megfelelő lakás, 18,000 lei és a közbirtokosságtól 4 m. fa, melynek levágása tanítónőt terheti. Kötelessége: I—II. oszt. esetleg I—III. oszt. vezetése és a vasárnapi iskola vezetésében segédkezés. Pályázók kellően felszerelt kérvényeiket f. évi szept. hó 4 ig adják be a lelkészi hivatalhoz.

Presbiterium.

Harangokat,

vas harangszerelőnyeket ajánl 30
és vas harangállványokat

Hönig Frigyes harang-
öntődjéje

ARAD, Strada Bariliu No. 10-21. Alapítva 1840.

ÜRÖGDI SÁNDOR

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLO

Strada Simeon Stefan — Bethlen-utca 44. szám.

ORADEA

NAGYVÁRAD

Elvállal: a legkényesebb igényt is kielégítő szobafestő és mázólo munkákat a legjobb kivitelben, jutányos áron!

15—10

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődjéje Ghioroc-on
(Győrök, Brad-megye)

harangot,

a legjutányosabb árak mellett készíti a legfinomabb anyagból bármely hangú és nagyságú a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.] 30

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben kerülnek

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, Timisoara.

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk. 26—9

Harang és fémöntődjé

7

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jóállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselő: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

„Egyházi és Iskolai Szemle”

előfizetési ára: egy évre 240 Lei,
félévre 120 Lei, negyedévre 60 Lei.

Pályázati hirdetés.

A csokalyi [Ciocaia, Bihar m.] ref. egyház pályázatot hirdet orgonista kántortanítói állásra. I—VI. oszt. vegyes.

Javadalom: 1. 16 Kat. hold egyházi, 8 hold agrárföld. Fele szántó, fele rét és kaszáló 2. Tandij circa 45—50 véka rozs. 3. 12 m² tűzifa. 4. 2500 lei készpénz. 5. Kántorságért: 10 köböl rozs. 6. Stóla. Vasúti állomás: Székelyhid vagy Kágya.

Kérvények a ref. lelkész hivatálnak küldendők: Csokaly [Ciocaia] Bihar m. Posta helyben.

2—2

Egyháztanács.

Pályázat

a Santaul Mic—Kisszántó-i ref. egyházközség kántortanítói állására. Javadalom: 1. 7 és fél kat. hold régi forduló föld. 2. Szolgálmányok

megváltásáért évi 6000 Lei. 3. Kántori javadalom címen agrárföld 6 kat. hold. 4. Minden növendék után [circa 60] 100 Lei. 5. Stóla. 6. Igen szép lakás mellékhelyiségekkel, 458 □-öl kerttel. A javadalom évente minimálisan 38.000 Leire becsülhető. Kötelesség: Az I—VII. osztályu vegyes iskola növendékeinek az állami tanterv szerinti oktatása, istenitiszteleteken az éneklés harmóniummal való vezetése, énekkar szervezése, vezetése, kánonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Pályázhatnak férfiak és nők f. évi augusztus 22-ig, mikor a választás is megtartatik. Az állás f. év szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázati okmányok alulírt iskolaszéki elnökhöz küldendők.

Santaul Mic—Kisszántó, [u. p. Biharpüspöki] 1926 augusztus 3.

Babicsák József,
ref. lelkész, iskolaszéki elnök

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA, KÖNYV-, PAPIRKERESKEDÉS, KÖNYVKIADÓVÁLLALAT
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Vallástani kézikönyveinek, iskolai nyomtatványainak és a Királyhágómelléki Énekeskönyvek kiadója és főbizománya

ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Iosif Vulcan—Nagy Sándor-utca 14. — Ref. Tanítónőképző-intézet épület.

Az új iskolai törvény rendelkezéseinek megfelelő román-magyar szövegű

iskolai nyomtatványok,

melyek 6077—1926. sz. alatt államilag approbálva vannak, a Főtiszt. és Mélt. Egyházker. Bizottság idevonatkozó rendelete szerint — mivel ezek approbáltak és a törvény utasításainak teljesen megfelelnek — *kizárólag cégemtől szerezhetők be.* Ezek más mintákkal nem helyettesíthetők, utánnyomása tilos és mint az Egyházker. kiadványai, a *Kerület pecsétjével felül venni bélyegezve.*

Matricula — Anyakönyv, beliv 4 tanuló részére	Lei 9.—
Condica de chemare, absente și progres — Mulasztási és haladási napló, beliv 8 tanuló részére	Lei 9.—
Fedél az anyakönyvhöz és mulasztási naplóhoz, erős karton papirból	Lei 10.—
Registru școlar de primire — Felvételi napló, küliv 12 tanuló részére	Lei 8.—
Ugyanaz — beliv 24 tanuló részére	Lei 8.—
Aviz de școlar — Értesítő [könyvecske]	Lei —.
Certificat de clasa — Osztálybizonyítvány	Lei —.
Declarație—Adeverința — Nyilatkozat—Igazolvány	Lei 1.50
Tananyag-kimutatás [haladási napló]	Lei 3.—
Haladást mutató íráslapok, magyar, német vagy dictandó	Lei 1.—

Iskolai nyomtatványokból az előírt mennyiséget kívánatra be is köttetem a legjutányosabb napi áron. — Az iskolai nyomtatványokból 10% engedményt adok.

Csomagolásért az egyházkerület által megállapított 2 százalékot és a szállítás díját felszámítom. — Rendeléseket — utánvét mellett — a beérkezés napján expedírok.

A hivatalos tankönyv-jegyzéket és árjegyzéket lapunkban idejében közölni fogjuk.